

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АРБІТРАЖ ТА АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ
(MOOT-COURTS)»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Арбітраж та альтернативне вирішення спорів (moot-courts)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 31 с.

Розробники:

Цувіна Тетяна Андріївна,
докторка юридичних наук, доцентка

Кравцов Сергій Олександрович
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 09 від 08 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Гусаров Костянтин Володимирович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	14
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	19
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	20
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	23
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	24

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Арбітраж та альтернативне вирішення спорів (moot-courts)» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором	За вибором
Кількість модулів – 2	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2022/2023	Рік підготовки: 2022/2023
	Рівень освіти – другий (магістерський)	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1/2	1/2
		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 4 - 6.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних компетентностей здобувачів вищої освіти у відносно самостійному сегменті юридичної практики – альтернативному вирішенні цивільно-правових спорів, а також набуття ними практичних навичок участі у різних процесуальних статусах під час розгляду справи арбітражем та за допомогою інших альтернативних способів вирішення спорів, оволодіння знаннями, необхідними для вироблення процесуальної стратегії та прийняття процесуальних рішень під час альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Завдання:

- формування теоретичних знань і формування практичних навичок у сфері альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;
- розуміння основних тенденцій правового регулювання і практики окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, зокрема, третейського судочинства, міжнародного комерційного арбітражу, медіації тощо, у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя;
- оволодіння науково-теоретичними підходами, практичними методами та прийомами професійної діяльності під час альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;
- засвоєння в необхідному обсязі теоретичного матеріалу, який включає сучасні наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;
- надання структурно-функціональної характеристики та визначення процесуальних особливостей порядку окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів;
- формування у студентів цілісного уявлення про механізм розгляду і вирішення справ в арбітражах (міжнародному комерційному, інвестиційному тощо), а також про його окремих елементах - прийняття позову до провадження, підготовки справи до розгляду, розгляду справи тощо;

– формування теоретичних, методичних і практичних знань із розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем;

– поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із функціональної діагностики розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем.

Пререквізити: «Цивільний процес», «Процесуальні акти-документи у цивільних справах».

Кореквізити: «Порівняльне правознавство».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Здійснювати професійну діяльність на основі розвиненої правосвідомості, правового мислення і правової культури.
РН-2.	Забезпечувати дотримання суб'єктами права законодавства в галузі діяльності арбітражів та інших альтернативних способів вирішення спорів.
РН-3.	Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері діяльності арбітражу в точній відповідності з законодавством.
РН-4.	Володіти здатністю застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми, які регулюють діяльність арбітражів різних видів та інших альтернативних способів вирішення спорів в професійній діяльності.
РН-5.	Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини при розгляді справи в арбітражі.
РН-6.	Володіти навичками підготовки юридичних документів.
РН-7.	Володіти здатністю поважати честь і гідність особи, дотримуватися і захищати права і свободи людини і громадянина.
РН-8.	Володіти здатністю здійснювати попередження порушення законодавства при розгляді справи в арбітражі, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню.

PH- 9.	Володіти здатністю правильно і повно відображати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.
PH-10.	Володіти готовністю брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, в тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції в сфері діяльності арбітражів та інших альтернативних способів вирішення спорів.
PH-11.	Володіти здатністю тлумачити різні правові акти у сфері регулювання різних інститутів арбітражу та альтернативного вирішення спорів.
PH-12.	Володіти здатністю давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю арбітражів та інших альтернативних способів вирішення спорів.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному середовищі).

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузлями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення

основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1 Загальні засади альтернативного вирішення спорів та арбітражу

Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Детермінанти формування альтернативного вирішення цивільно-правових спорів як окремого сегменту юридичної практики в у II половині XX століття. Поняття та ознаки альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів як окрема форма захисту порушених, невизнаних та оспорюваних прав, свобод та інтересів. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів та цивільне судочинство. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів та міжнародні стандарти справедливого судочинства. Договірні-процесуальних характер відносин з

альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Особливості правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів в Україні.

Система способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Класифікація способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Прості (типові, загальні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (третейське судочинство, міжнародний комерційний арбітраж, медіація (посередництво). Комбіновані (нетипові, похідні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (переговори-посередництво, медіація-арбітраж («мед-арб»). Досудові та присудові способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Інституціональні та неінституціональні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Змагальні, консенсуальні та рекомендаційні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Наднаціональні та національні способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Принципи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Принцип доступності альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Принцип добровільності альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Принцип конфіденційності вирішення цивільно-правових спорів. Принцип диспозитивності альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Принципи окремих способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Міжнародні акти як джерела правового регулювання альтернативного вирішення цивільно-правових спорів: міжнародні конвенції, типові (модельні) закони, рекомендації («Зелена книга з питань альтернативного вирішення спорів у цивільному і комерційному праві»; Рекомендація (2001)9 Комітету міністрів Ради Європи від 05.09.2001 р. щодо альтернативних судовому розгляду способів вирішення спорів між адміністративними органами влади та приватними особами; Директива

2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради від 21.05.2008 р. «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах»; Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ; Правила Всесвітньої організації інтелектуальної власності щодо арбітражу; Правила Всесвітньої організації інтелектуальної власності щодо медіації тощо). Національне законодавство у сфері альтернативного вирішення цивільних справ (Закон України «Про третейські суди», Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж»).

Поняття та правова природа арбітражу, його види. Роль арбітражу у системі альтернативних способів вирішення спорів. Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу. Теорія делокалізації арбітражу і її значення. Види міжнародних арбітражних судів. Постійно діючі (інституційні) і ad-hoc арбітражні суди. Інші види арбітражів.

Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів. Правове регулювання міжнародного арбітражного розгляду спорів та діяльності арбітражних судів в національному законодавстві різних держав.

Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражна угода і її види. Арбітражне застереження і третейський напис. Автономність арбітражної угоди. «Патологічні» арбітражні угоди. Юридичні наслідки укладення арбітражних угод. Пророгаційні і дерогаційні ефекти арбітражних угод. Визначення компетенції арбітражного суду. Заперечення проти компетенції арбітражного суду. Теорія «компетенції компетенції» арбітражного суду і її втілення в міжнародних договорах і законодавстві різних держав. Встановлення компетенції міжнародного арбітражного суду відповідно до міжнародних договорів або національного законодавства. Оскарження рішень арбітражу з питання про власну компетенцію.

Модуль 2 Процедурні питання розгляду спорів арбітражами різних видів та за допомогою інших альтернативних способів вирішення спорів

Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри. Поняття загальних правил провадження у справі в міжнародному арбітражному суді. Мова арбітражного розгляду. Склад арбітражного суду. Арбітри. Кількість арбітрів. Список арбітрів і його значення. Вимоги до арбітрів. Кваліфікація арбітрів. Порядок формування одноосібного і колегіального складу арбітражного суду.

Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів в міжнародному арбітражі. Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів. Сприяння державних судів міжнародному комерційному арбітражу в отриманні доказів: поняття, значення, форми та правове регулювання в різних державах. Показання свідків. Правовий статут експерта під час розгляду спору в міжнародному арбітражі.

Доарбітражні порядок врегулювання спору. Доарбітражні порядок врегулювання спору: поняття, форми, наслідки недотримання. Вжиття заходів забезпечення позову, пред'явленого до арбітражного суду. Компетенція арбітражних і державних судів при застосуванні заходів забезпечення позову, пред'явленого до арбітражного суду.

Рішення арбітражного суду (award), його значення. Рішення арбітражного суду (award), його значення. Оскарження рішення арбітражного суду до державного суду. Скасування (визнання недійсним) державним судом рішення арбітражного суду. Порядок розгляду клопотання про скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Підстави скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Виконання рішень національних та іноземних арбітражних судів. Порядок виконання виконавчого документа, виданого на підставі рішення міжнародного комерційного арбітражу.

Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання. Поняття, значення та юридичні наслідки визнання іноземних арбітражних рішень (незаперечність, винятковість, незмінюваність, можливість втілення). Визнання іноземних арбітражних рішень як умова

приведення його до виконання. Підстави відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Правові наслідки відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Порядок виконання виконавчого документа, виданого на підставі ухвали суду про визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Порядок розгляду судами загальної юрисдикції заяв про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень. Проблема визнання іноземних арбітражних рішень, які не потребують виконання.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади альтернативного вирішення спорів та арбітражу				

1		Тема 1. Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, система способів альтернативного вирішення спорів, їх принципи та джерела.	14	2	2	10
2		Тема 2. Поняття та правова природа арбітражу. Правове регулювання діяльності арбітражів.	14	2	2	10
3		Тема 3. Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	42	6	6	30

		Модуль 2. Процедурні питання розгляду спорів арбітражами різних видів та за допомогою інших альтернативних способів вирішення спорів				
4		Тема 1. Склад арбітражного суду .Арбітри.	14	2	2	10
5		Тема 2. Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів під час розгляду в арбітражі.	14	2	2	10
6		Тема 3. Доарбітражний порядок врегулювання спору.	14	2	2	10
7		Тема 4. Рішення арбітражного суду (award), його значення. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання.	18	4	4	10
8		Тема 5. Медіація як альтернативний спосіб вирішення	18	4	4	10

		спорів.				
		<i>Разом</i>	78	14	14	50
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади альтернативного вирішення спорів та арбітражу				
1		Тема 1. Поняття та сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, система способів альтернативного вирішення спорів, їх принципи та джерела.	16	2	2	12

2		Тема 2. Поняття та правова природа арбітражу. Правове регулювання діяльності арбітражів.	14	-	-	14
3		Тема 3. Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу.	18	2	2	14
		<i>Разом</i>	48	4	4	40
		Модуль 2. Процедурні питання розгляду спорів арбітражами різних видів та за допомогою інших альтернативних способів вирішення спорів				
4		Тема 1. Склад арбітражного суду. Арбітри.	14	-	-	14
5		Тема 2. Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів під час розгляду в арбітражі.	14	-	-	14
6		Тема 3. Доарбітражний порядок врегулювання спору.	14	-	-	14

7		Тема 4. Рішення арбітражного суду (award), його значення. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання.	16	2	-	14
8		Тема 5. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів.	14	-	-	14
		<i>Разом</i>	72	2	-	70
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Арбітраж та альтернативне вирішення спорів (moot-courts)» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 20	max 20	max 20	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Колоквіум	Max 20	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	10	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Диференційований залік зараховано	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>

	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89

С	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
Д	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
Е	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. №254-к/96-ВР. Дата оновлення: 02.12.2019 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 31.07.2022).
2. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж : Міжнародний документ від 21.04.1961 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_069 (дата звернення: 18.07.2022).
3. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж : Міжнародний документ від 20.01.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_679?nreg=994_679&find=1&text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB&x=8&y=5#w22 (дата звернення: 19.07.2022).
4. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень : Міжнародний документ від 10.06.1958 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_070 (дата звернення: 31.07.2022).

5. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу : Міжнародний документ від 21.06.1985 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879 (дата звернення: 30.07.2022).

6. European Convention on International Commercial Arbitration : Міжнародний документ від 21.04.1961 р. URL: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1964/01/19640107%2002-01%20AM/Ch_XXII_02p.pdf (дата звернення: 18.07.2022).

7. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration : Міжнародний документ від 20.01.1966 р. URL: <http://www.conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/056.htm> (дата звернення: 19.07.2022).

8. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards : Міжнародний документ від 10.06.1958 р. URL: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention.html (дата звернення: 18.07.2022).

9. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration : Міжнародний документ від 21.06.1985 р. URL: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf (дата звернення: 20.07.2022).

10. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 27.07.2022 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 27.07.2022).

11. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. Дата оновлення: 21.06.2022 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 18.07.2022).

12. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. Дата оновлення: 15.07.2021 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 18.07.2022).

13. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. Дата оновлення: 15.02.2022 р. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 18.07.2022).

14. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.2004 р. №4002-XII. Дата оновлення: 16.11.2021 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> (дата звернення: 20.07.2022).

15. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. Дата оновлення: 16.11.2021 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (дата звернення: 20.07.2022).

16. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА 2010 : Міжнародний документ від 11.05.2011 р. URL: <http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/translations/blankletter2010-ukranian.pdf>. (дата звернення: 20.07.2022).

17. Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольму : Міжнародний документ від 01.01.2010 р. URL: http://sccinstitute.com/media/40121/arbitrationrules_ru_webbversion.pdf (дата звернення: 20.07.2022).

18. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН : Міжнародний документ від 01.06.1976 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_337 (дата звернення: 19.07.2022).

19. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду : Міжнародний документ від 27.11.1997 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_447 (дата звернення: 25.07.2022).

20. Арбітражний регламент Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті : Міжнародний документ від 17.04.2007 р. URL: <http://www.nkau.gov.ua/NSAU/pravonsau.nsf/9f8cead0b3bf2b88c3256a910055a85c/c53b2bb37fbaee60c2256cf7002386a3!OpenDocument> (дата звернення: 25.07.2022).

21. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України : Міжнародний документ від 01.06.2007 р. URL: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ru/rules.html> (дата звернення: 21.07.2022).

22. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ : Міжнародний документ від

15.08.2010 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_059 (дата звернення: 24.07.2022).

23. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу : Міжнародний документ від 30.05.1997 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_879 (дата звернення: 24.07.2022).

24. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of The Stockholm Chamber of Commerce : Міжнародний документ від 01.01.2017 р. URL: http://sccinstitute.com/media/40120/arbitrationrules_eng_webbversion.pdf (дата звернення: 24.07.2022).

25. Arbitration rules of the United Nations Economic Commission for Europe : Міжнародний документ від 30.06.1961 р. URL: http://www.jstor.org/stable/756880?seq=1#page_scan_tab_contents (дата звернення: 19.07.2022).

26. ICC Rules of Arbitration : Міжнародний документ від 01.01.2021 р. URL: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/> (дата звернення: 24.07.2022).

27. LCIA Arbitration Rules : Міжнародний документ від 01.10.2020 р. URL: http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/LCIA_Arbitration_Rules.aspx (дата звернення: 23.07.2022).

28. UNCITRAL Arbitration Rules : Міжнародний документ від 15.08.2010 р. URL: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf> (дата звернення: 23.07.2022).

29. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration : Міжнародний документ від 18.04.2017 р. URL: <http://www.jus.uio.no/lm/un.arbitration.model.law.1985/> (дата звернення: 30.07.2022).

Основна література:

1. Prytyka Yu. D., Komarov V. V., Kravtsov S. O. Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths?. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Vol. 3, №11. P. 117-128.
2. Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін. Альтернативне вирішення спорів : підручник. Київ : ВД «Дакор», 2021. 436 с.
3. Komarov V. V., Tsuvina T. A. The Impact of the ECHR and the Case Law of the ECtHR on Civil Procedure in Ukraine. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Vol. 1, № 9. P. 79-101.
4. Komarov V. V., Tsuvina T. A. International standard of access to justice and subject of civil procedural law. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28, № 3. P. 197-208.
5. Білоусов Є. М., Жуков І. М., Комаров В. В., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право : підручник. Харків : Право, 2020. 408 с.
6. Комаров В. В., Ізарова І. О., Кравцов С. О. та ін. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів : компендіум : Харків : Право, 2020. 668 с.
7. Кравцов С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди : монографія. Харків : Право, 2014. 232 с.
8. Білик Т., Гаврилюк Р., Городиський І. та інші. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
9. Захватаев В. Н. Комментарии к мировой практике международного коммерческого арбитража. Київ : Алерта, 2015. Кн. 1. 906 с.

Додаткова література

1. Tsuvina T., Vakhonieva T. Law of Ukraine ‘On mediation’: main achievements and further steps of developing mediation in Ukraine. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2022. Vol. 5, № 1. P. 142-153.

2. Shepitko M., Kravtsov S. Award Of International Commercial Arbitration Court And Its Protection By Criminal Law Measures. *Криміналіст первопечатный*. 2019. № 19. С. 74-85.
3. Кравцов С. А. Общая характеристика признания и исполнения решений международного коммерческого арбитража. *Правоприменение*. 2017. Т. 7, № 2. С. 212 - 118.
4. Кравцов С. О. Оспорювання рішень Міжнародного комерційного арбітражу як форма судового контролю національними судами. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2019. Вип. 3 (110). С. 8 - 15.
5. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Vol. 3, №11. P. 181–190.
6. Izarova I., Prytyka Y., Kravtsov S. Towards effective dispute resolution: A long way of mediation development in Ukraine. *The Asian International Journal of Life Sciences*. Vol. 29, №1. P. 389 - 401.
7. Любченко Я. П. Виникнення та розвиток альтернативних способів вирішення міждержавних спорів. *Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук праць*. Харків : Право, 2016. Вип. 32. С. 290–299.
8. Волощук О. Т., Гетьманцев М.О. Арбітраж ad hoc: поняття та специфічні риси. *Юридична Україна*. 2019. Вип. 1-2. С.60 – 68.
9. Коч О. В. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. *Правова держава*. 2018. Вип. 31. С. 124-133.
10. Мінченко Д. А. Умови виконання рішень іноземних судів в Англії за нормами загального права. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Правознавство*. 2017. Т. 22. Вип. 1 (30). С. 95 - 105.
11. Морозов Є. Визнання та виконання рішення іноземного суду: арбітражна процедура. *Юридичний вісник України*. 2017. Вип. 25. С. 11.
12. Теплюк С. М. Застереження про публічний порядок – підстава для відмови у визнанні і виконанні іноземного арбітражного рішення: підходи міжнародних уніфікованих документів. *Вісник господарського судочинства*.

2016. Вип. 5/6. С. 118–123.

Інтернет-ресурси

1. Сайт Ради Європи – <http://www.coe.kiev.ua>
2. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» – <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Президента України – <http://www.president.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Верховного Суду – https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/>
9. Арбітражного інституту Торгової палати Стокгольма – www.sccinstitute.com
10. Сайт Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торгової палати – www.iccarbitration.org
11. Сайт Лондонського міжнародного третейського суду – www.lcia.org
12. Сайт Центру арбітражу та посередництва Торгових палат Швейцарії – www.swissarbitration.org
13. International Handbook on Commercial Arbitration – www.kluwarbitration.com
14. Сайт Міжнародної асоціації юристів ІВА – www.ibanet.org.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри цивільного процесу. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html>